

Fjärde roten, tomt 13

Kvarteret Värnamo

Sextonde roten 1637–57

Drottninggatan 47 (s. sida Ö. Hamnen –
Ö. vallen)

Åttonde roten 1657–70

Fredsgatan 5 (tillsammans med 4.14)

Maritta (Marit) Krudbrenners

1637: 5 mtl, 1638–39, 1641: 1 mtl, 1642: 2 mtl

Marit Krudbrenners dotter 1644: 1 mtl

Kersti, Båtzmanshustru, R16 1643: 1 mtl

Jon Andersson skräddare (d.ä.)

1649–55: 2 mtl, 1656: 1.20, 1657v–20 ****VIII****

1657h: 1

Bör kallas Jon Andersson skräddare den äldre eftersom en namne till honom var verksam som skräddareälderman på 1660- talet. Änkan efter den här bosatta Jon Anderson skräddare gifte om sig med

Lars Jönsson skräddare 1662–63 1/2 1666–70 4.13, begr. 16.6.1690.

Enligt Lars Jönsson skräddare och hans hustru hade grannen på sydsidan ”Joel Olufsson smed” (3.78) placerat ett dött svin i deras privathus, varför parterna möttes i kämnärsrätten den 12.5.1671. I gengäld kallade smeden Lars skräddares hustru ”täfwa och slafz” (vittnen *Lars Jönsson på Torpet, Anders Bryngelsson, Joel Nilsson, Anna Jonsdotter, Maret Håkansdotter och Karin Svensdotter*).

I en obligation daterad den 13.9.1678 erkände

Anders Joensson skräddare

1679–83

och hans hustru Anna Andersdotter, att de av Annas styvbarns förmyndare *Jöns Lind* och *Joel Pedersson* hade lånat i barnpenningar 80 rdr i plåtar att därmed från Anders styvfader Lars Jönsson skräddare inlösa Anders avlidna föräldrars hus och tomt på Drottninggatan belägen mellan handelsman Jacob Herweghs tomt å östra och Anders Persson laxfiskares å västra mot 6% ränta.

Anders Joensson skräddare blev borgare den 18.1.1670 tillsammans med tolv andra skräddare, däribland *skräddareäldermannen Caspar Schröder*, varför det tycks som hela skrået fick burskap samtidigt. Åren 1666–75 var han bosatt i tredje roten, 3.5 eller 3.6. I ett brev till magistraten vårvintern 1671 klagade Anders Joensson skräddare över *Robert handskmakare*, som hade spritt ut ett rykte ”som skulle iag för någon tid sedan varit uti conversation med bödelen, druckit ur kanna med honom och att han skolat ledt mig huarigenom iag uti stort föracht (råkat) såå hoos mine embetsbröder som elliest kring heela staden” etc.

Saken behandlades vid kämnärsrätten den 22.3.1671, där skräddaren vände sig mot *Anders Larsson*, *korpral Lars Råtta* och *Anders Olofsson ringkarl*, som angivit att han hade druckit med bödeln. därför hade han uteslutits ur ämbetet. Ringkarlen sade sig ha hört det i Lars skomakares hus av Lars Råtta. Lars Råtta hänvisade till *Robert Nijss handskmakare*. Handskmakaren hade hört historien av sin hustru och sina barn, som hade berättat, att strax folket lämnat högmässan en söndag kom Anders Joensson skräddare och bödeln ur *Olof Trotz'* hus. Anders Joensson var så drucken, att bödeln ledde honom under armen uppför berget och följde honom in i bödelshuset, varför man måste tro, att de druckit tillsammans. Skräddaren förklarade, att han lyssnat på predikan i Kronohuset och när han gick därifrån gick han in i *Olof Trotz'* hus, där skarprättaren hade var inne före honom och köpt en musken brännvin, vilket Anders Joensson också gjorde men han hade icke druckit "uruhr glas med" bödeln. När de druckit ur sina halvmusken, så gick skräddaren med bödeln uppför berget för att se på något kläde, som han skulle sy en klädning åt bödeln av men de drack intet där. *Olof Trotz' hustru Anna* bekräftade att bödeln kom först. Även *Herman Hopp* och Robert Nijss bror *Hans Nijss handskmakare* vittnade.

Enligt resolutionsboken den 25.5.1671 fann rätten anklagelserna mot skräddaren Anders Joensson vara av "så ringa foundation och värde, att densamma honom utuhr een ährlig Societet och omgenge icke kan eller bör utesluta, utan att bemälte Anders Joensson, så här efter som för detta sin gillesrätt och gemenskap i Skreddare-Embetet, såsom een ährlig god man, må behålla och bruuka".

I krigskontributionslängden 1675 kallas Anders Joensson skräddare båtsman.

Snickaren Lars Månsson

lät den 22.11.1683 första gången lagbjuda hus och gård på Drottninggatan mellan Kieller skräddare i öster och Anders Persson laxfiskare i väster. Säljare var Anders Joensson skräddare och priset 140 rdr. – Vart Anders Joensson skräddare själv tog vägen är okänt men i domkyrkoförsamlingen begravdes den 4.6.1697 mästare Anders Joensson skräddare. (I april 1696 hade en yngre namne till honom fått burskap som skräddare)

Båtekarlen Christopher Amundsson

hade enligt en inlaga till magistraten den 13.2.1696 (EIIa:12) lovat Lars Månssons hustru Margareta Svendsdotter att köpa makarnas gård på Drottninggatan för 120 rdr courant. Han skulle dessutom enligt löftet bygga dem en stuga på gården där de skulle få bo under hela deras livstid. Margareta Svendsdotter, som tydligen förde underhandlingarna med båtekarlen hade sagt, att om hon kunde bli sin man kvitt genom att han intogs på hospitalet, avstod hon från stugan och cederade hela gården mot 140 rdr courant. Nu hade Lars Månsson intagits på hospitalet.

Christoffer Amundsson fick uppbud den 17.2.1696. Vid pantsättning till hospitalet den 4 mars samma år anges grannen i väster vara Anders Ersson.

Arfwid Berg och hans hustru *Börta Andersdotter* testamenterade den 25.2.1699 sin dotter *Chirstin Gunnarsdotter* "en fiärdepart wij till Dato ägt hafwa med åldermannen Christopher" etc. Det bör vara samma fjärdedel i strömbåten det rör sig om när det 27.4.1704 berättas om att *Ingiöld Gunnarsdotter* hade tvistat med Christopher Amundsson om en fjärdedel i en strömbåt, som sal. *Gunnar Mattsson* ägt i sin livstid och som Gunnars änka Britta Andersdotter och hennes senare man soldaten Arfwid Berg senare bortsålt till Christopher Amundsson och som Ingiöld Gunnarsdotter begärt att få lösa till sig. Christoffer Amundssons hustru Bengta (Britta?) Larsdotter fick stolrum i domkyrkan 9.6.1700.

Hos Christoffer Amundssons änka bodde 1710 *båtskepparen Måns Larsson* och 1711 Anders Christophersson båtekarl. *Sebastian Tham* och *Sven Jonsson* uppbjöd den 13.3.1711 gården på grund av en fordran på 150, resp. 75 d smt. Gården värderades i skattningslängden 1715 till 200 d smt. Två *båtekarlar Nils Larsson* och *Anders Ohlsson* bodde 1717 hos änkan, som står för tomtöret 1720. Troligen var den Anders Christophersson, som gjorde det 1723 son: där bodde då *nye borgaren Anders Ohlsson* och *fältväbeln av tyska regementet Wendelhielm*, som ”brukade sälja tobak”. Tomtöreslängden 1730 omtalar ”Anders Christopherssons änkas gård och halva strömbåt”. Christoffer Amundssons änka, ”80 år [1735] och fattig” dyker åter upp i längden 1731–41.

Hos henne bodde 1734 dottern kassören Blomstervalls fattiga änka Maria, som svarar för tomtöret 1745. Den 11.11.1745 lät

järndragaren Jon Tolleson

uppbjuda ett hus och gård på Drottninggatan, som han köpt av *änkan Maria Blomstervall* och Christ. Cedergren för 330 d smt den 3.10.1745. Hos honom bodde 1753 ett flertal personer: *båtedrängen Olof Svensson*, *ringkarlen Bengt Pehrsson* (även 1760), *brandvaktskarlen Olof Forshell* och *fattige skraddaren Anders Gardin* med *läregossen Petter Larsson*. 1755 var *järndragaren Olof Andersson* hyresgäst.

Järndragaren Jon Tolleson avled 18.1.1765. Enligt bouppteckningen ägde han hus och tomt på Drottninggatan mellan saltmätareålderman Jöns Andersson i väster och skraddare Hagelbergs änka i öster, som

drängen hos kommerserådinnan Sahlgren Jacob Persson

hade köpt för 1 300 d smt med villkoret att Jon Tollessons *änka* Kerstin Svendsdotter (död 5.7.1775) under sin återstående livstid fick bebo en kammare och ett litet kök hyresfritt.

Den 26.8.1765 tilläts Jacob Pehrsson, som hade tjänat hos Birgitta Sahlgren i 13 års tid, att bli hökare. Han skulle dock icke, som han önskat, få befatta sig med "handel med socker och sirup", eftersom detta enligt de äldste skulle träda kryddkrämarnas intressen för när. Han avled redan den 4.3.1767. Om hans hus och tomt på Drottninggatan, som värderades till 1 550 d smt meddelades det nu, att den kammare änkan Kerstin Svendsdotter förbehållit sig var det bästa överrummet till gatan: dessutom fick hon köket därtill och 2 vindar. Jacob Pehrssons änka Ellika Falks bror Olof Svensson hade livstidskontrakt på en kammare och visthus med vind för 24 d smt årligen. (Se Berg (II:9–10, 23), som också meddelar att Jacob Pehrssons bror *Anders Pehrssons* hustru *Brita Erikdotter* (bou 12.3.1772) var syster till *handelsmannen Olof Ullgren*). Ellika Falk gifte om sig med

handelsbetjänten Sven Börgesson Biörlin,

som 11.5.1770 fick burskap som hökare och övertog gården. Biörlin avled barnlös 9.4.1781. Huset ”mellan skraddare Hagelbergs änka och (avlidne mätareålderman Jöns Anderssons eller) handlaren Anders Anderssons hus”, såldes den 15.5.1781 på auktion till

hökaren Johan Kihl

för 672:32 rdr specie (4 036 d smt). Hökaränkan skulle under sin livstid få hyresfritt bebo ett rum och kök. Johan Kihls gård lämnades till laga in-teckning den 15.3.1781 för resterande köpeskilling 332 rdr, 16 skill specie. Johan Kihl avled 1.2.1784 och efterlämnade enligt bouppteckningen denna gård. Följande år ägdes gården av

parkumsvävaren hos Damm Anders Pontan.

Där bodde då också *handskmakaren Nils Liungberg*, *skräddaren Anders Andersson* och *skomakaren Sven Kiäller* (1687). När Pontan avled 1.5.1789 efterlämnade han änkan Ingrid Engvall (död 12.2.1817) och hus och tomt vid Drottninggatan mellan skräddaren Bergman i öster och bagare Brehmer i väster. Dottern *Elisabeth Pontan* var gift med *skräddaremästare Johannes Edström*. Ingrid Engvall gifte om sig med

artillerisvarvare Johan Wigant,

varför gården 4.13 1790 (och 1807) kallas dennes hus. Han fick burskap 14.12.1792 och blev svarvareålderman. Han ägde 1800 4.14 som ödetomt och kallas konstdrejare, då han uppbjöd den tomten 15.7.1805.

Senare uppbud av 4.13-14

bryggaren Sven Svensson 9.9.1822

handlanden Hans Jacobsson 3.9.1855